

izvrš. r. (mat. I. str. 575.) med drugimi premoženjskimi pravicami, ki jih je moči zaseči z rubežnim izvršilom, izrecno tudi take zavezančeve od lastnine in terjatev različne pravice, ki se jih da na korist upniku vnovčiti na tak način, da se jih prepusti tretjim osebam.

Rubež pa ni le dopusten, temveč tudi potreben, ker se izvršilo na premoženju, ki je med nje šteti tudi vknjiženo pravico do užitka (§ 298 o. d. z.) nikdar ne sme začeti naravnost s sredstvom vnovčenja, temveč zavarovanjem (zastavo) potom rubeža.

Da pa užitne pravice v zemljiški knjigi ni moči zarubiti drugače kakor potom vknjižbe zastavne pravice, to izhaja iz §-a 4 z. z., čigar izjemnega določila, tikajočega se le vknjiženih pravic, določba §-a 331 izvrš. r. o pridobitvi zastavne pravice pri izvršilu na »druge premoženjske pravice« ni razveljavila.

Nepravilno je tudi mnenje, da nasprotuje taki vknjižbi zastavne pravice besedilo §-a 13 z. z. Ta zakonova določba nima namena naštetih taksativno predmete, na katere je smeti vknjižiti zastavno pravico, nego vsebuje le posebne odredbe, ki jih je tedaj uporabljati, kedar je treba zemljišče ali vknjiženo terjatev zaseči z zastavno pravico.

Ni torej utemeljeno sklepanje, da izključuje § 13 z. z. vsako možnost vknjižbe zastavne pravice na drugačne zastavne predmete.

I. K. + dr. Š.

Književna poročila.

Das Nationalitätenproblem. Eine politische Studie über die Polenfrage und die Zukunft Oesterreich-Ungarns von Dr. iur. Walther Schücking, o. ö. Professor zu Marburg. Dresden von Zahn & Jaensch, 1908.

Draždanska Gehe-Stiftung je izdala navedeno razpravo za 2. in 3. zvezek V. letnika. Čitajoč knjigo sem se nemalo čudil, kako rezko, naravnost pikro piše pruski učenjak svojim rojakom! V predgovoru pač pravi, da je bil radi svojih nazorov že od kolegov in od časnika napadan, toda vse to ga ne moti, da ne bi smatral za svojo sveto dolžnost izreči kakor učitelj državnih ved javno, kaj sodi o narodnem boju. Krepko razvija pisatelj svoje ideje. Najprej govori o izvoru in zgodovini narodnostnega problema. Po njegovi misli je docela pomotno meniti, da je bistvo naroda (nacije) v jeziku, in baš iz te usodepolne zmote da izvirajo vsi poskusi raznarodovanja potom zatiranja jezika. Narod da je skupina ljudi, zdru-

ženih po skupnih posebnih elementih prosvete in po skupni zgodovinski preteklosti. Narodna zavednost še ni stara. Še za časa Friderika Velikega šlo je le za dvig populacije. Še leta 1815. je imela poljska provincija ime vélike vojvodine poznanjske, svoj grb in kraljevega namestnika iz stare jagčlonske krvi; sam pruski kralj pa je Poljakom slovesno izjavil, da pod njegovim žezlom ni treba zatajiti svoje narodnosti. Toda leto 1848. je doneslo zvezo narodnostne in demokratske misli. L. 1851. je Mancini na Dunaju razvil idejo nadalje, češ, vsak narod kakor enota jezika, šeg in prava ima naravno pravo do lastne države z lastnim narodnim vladarstvom. Pisatelj priznava, da stremijo i pruski Poljaki za tem idealom, pa je mnenja, da o njegovi realizaciji pameten politik še govoril ne bode, kajti Pruska ima na kopnem najmočnejšo vojsko sveta . . . Glede Avstrije se sklicuje pisatelj na Palackega besede, da bi se moralo Avstrijo vstvariti, ako je ne bi bilo, in pristavlja, da mora biti vsakdo »reiner Tor«, ki bi mislil na razpad Avstrije in priklopitev avstrijskih nemških provincij — k Nemčiji. Popolnoma napačno je misliti, da bi moral tvoriti vsak narod svojo državo. Sicer pa tudi ni, da bi moral narod, ki ne tvori svoje države, izgubiti svojo narodnost. Pisatelj zahteva odločno, da naj poneha zločinsko načelo (Zuchthäuslermoral): »right or wrong, my country« (pravo ali nepravo, moja dežela!). Tudi v politiki veljaj, da je meriti s pravnostnim in npravstvenim merilom. Nič ni sramotnejšega, nego zahtevati, da naj se manjšine ponemči; vsakdo ima pravico ohraniti svojo narodnost, ki mu je v srce zapisana. Iz te naravne pravice pa izhaja, da ima nemška država naravnost dolžnost, poljsko prosveto negovati, seveda ne da bi se s tem zapostavljalo nemško prebivalstvo iste dežele. Natančno opisuje pisatelj vsa sredstva za raznarodovanje Poljakov, pa jih tudi vseskozi obsoja, češ, da so nemoralna, proti zakonom, pa tudi brez zmisla, ker nimajo in ne bodo imela uspehov. — Glede Avstro-Ogrske razvije pisatelj »pro futuro« ideje, o kojih velja, da so pač vsaj danes zelo — rane in smeje. Avstro-Ogrska razpade po njegovem mnenju kakor dualistična država in postane konfederacija 16 državic s skupnim parlamentom Toplo se zavzema za doseg narodnostnega miru potom zakona v varstvo narodnih manjšin na podstavi narodnih katastrof (nekako po vzorcu moravskega deželnega volilnega reda od 27. novembra 1905). Največ nad, da dozoré očrtane ideje, stavi pisatelj na — četrti stan, zastopan po socialni demokraciji. — Koncem povprašuje vse državnike, ali slutijo, da ima nacionalni problem »sub specie aeternitatis« le relativno vrednost, da pride prej ali slej preko njega na dan nov, čisto drugačen problem?! —

Velezanimivo delo je pisano zelo pregledno, živahno, ponekodi oduševljeno. Kdor se zanima tudi za podrobnosti, kojih navzlic aktualnosti nisem mogel navajati, čitaj celo knjigo! Žal mu ne bode, pa naj si bo o pisateljevih idejah te ali one misli! —

Dr. M. D.

